



DRÆN SKAL VEDLIGEHOJDES

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er pligt til at vedligeholde dræn. Hvis et dræn misligholdes og ikke længere kan dræne, mister det ikke sin juridiske status som dræn. Lodsejeren er derfor forpligtet til at udbedre det.

Når et dræn først er lagt, er drænet som udgangspunkt beskyttet af vandløbsloven, og man kan ikke blot fjerne eller afskære dette uden tilladelse fra vandløbsmyndigheden. Der skal meget til, før et dræn mister sin status som dræn, selvom det ikke længere kan dræne grundet manglende vedligehold.

Det har Natur- og Miljøklagenævnet fastslået i en afgørelse af 19. juni 2015 i [sag NKM-43-00509](#).

Du kan læse mere om emnet og sagen nedenfor

Baggrund

Vandløbsloven finder ifølge dennes § 2, stk. 1, anvendelse på mere end blot åbne vandløb. Ifølge bestemmelsen gælder loven også for "grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande".

Loven omfatter derfor utvivlsomt dræn.

Som grundejer har man pligt til at vedligeholde dræn, jf. vandløbslovens § 35, stk. 1. Pligten gælder selvfølgelig kun, hvis andre drager nytte af drænet eller på anden måde har en interesse i det, jf. vandløbslovens § 2, stk. 2. For langt hovedparten af alle dræn har andre dog en eller anden form for interesse i dem, da drænene afleder til eller bortleder fra anden mands ejendom. Der er mulighed for – i særlige situationer – at fordele omkostningerne til vedligehold mellem de grundejere, som har en interesse i drænet, jf. vandløbslovens § 35, stk. 3, § 63 og § 68.

Sagen

En lodsejer havde lagt nyt dræn på sin ejendom, da han ikke mente, at det eksisterende dræn fungerede. I den forbindelse afbrød han afløbet fra naboens – tilsvarende gamle – dræn.

Naboen indbragte efter en årrække spørgsmålet for vandløbsmyndigheden, dvs. kommunen, som påbød lodsejeren at genetablere tilslutningen af naboens dræn.

Natur- og Miljøklagenævnets stadfæstede kommunens afgørelse ved afgørelse af 22. november 2013 i [sag NMK-43-00411](#).

Lodsejeren bad efterfølgende nævnet genoptage behandlingen af sagen. Han var af den opfattelse, at nævnets afgørelse var behæftet med en fejl, da drænene ikke kunne være omfattet af vandløbsloven på det tidspunkt, hvor han afbrød dem, eftersom de ikke var funktionsdygtige. Lodsejeren henviste til Naturstyrelsens hjemmeside, hvoraf fremgår, at vandløb skal være regelmæssigt vandførende og lede vand fra et sted til et andet.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse

Natur- og Miljøklagenævnet fandt på baggrund af lodsejerens anmodning anledning til i en ny afgørelse (afgørelsen af 19. juni 2015) at præcisere, hvornår vandløbsloven finder anvendelse.

Overordnet set skal vandløbet / anlægget bortlede eller opsamle vand, og dette skal ske med en vis regelmæssighed. Skelgrøfter, lavninger og lignende, som ikke er regelmæssigt vandfyldte, er ifølge nævnet ikke omfattet af vandløbsloven.

Hvordan skal kravet om regelmæssighed da forstås i forhold til grøfter og dræn, som kun bortleder vand lejlighedsvis, for eksempel ved større regnsky?

Om dette udtalte nævnet følgende:

"Kravet om regelmæssighed skal ses i lyset af anlæggets/vandområdets karakteristika og funktion, og det behov, der gælder i forhold til denne funktion. For f.eks. dræn og størstedelen af grøfterne i Danmark gælder, at disse er etableret alene med det formål at aflede eller opsamle overskydende vand af hensyn til afgrøder, infrastruktur etc. I praksis vil behovet for afledning/opsamling af vand typisk ikke være til stede en stor del af året. Det er nævnets vurdering, at denne type af anlæg/vandområde er omfattet af loven, såfremt der er et tilbagevendende behov for disses funktion."

Nævnet lagde til grund, at der i den konkrete sag var behov for drænene, da lodsejeren havde oplyst, at lodsejerens og naboens mark var vandlidende, inden han nedlagde nye dræn. Desuden talte det faktum, at han fandt det nødvendigt at lægge nye dræn, også for, at der vitterligt var et behov.

De gamle dræn var derfor omfattet af vandløbsloven på det tidspunkt, hvor lodsejeren afbrød dem.

Hvad angik lodsejerens indvending om manglende funktion, konstaterede nævnet, at man som grundejer har pligt til at vedligeholde de dræn, som ligger på ens jord, jf. vandløbslovens § 35, stk. 1. Manglende vedligehold kan derfor ikke bevirke, at vandløbsloven ikke længere finder anvendelse.

På den baggrund afviste nævnet at genoptage sagen.

Kommentar

Vandløb anses efter praksis for omfattet af vandløbsloven, hvis de leder vand fra et sted til et andet, og

dette sker i den største del af året. Sidstnævnte indebærer et krav om regelmæssighed.

Det er nogenlunde tilsvarende krav, som ifølge afgørelsen er udslagsgivende ved vurdering af, om et dræn omfattes af loven. Ifølge afgørelsen skal man således vurdere følgende to forhold:

- 1) anlæggets/vandområdets karakteristika og funktion, og
- 2) det behov, der gælder i forhold til denne funktion

Dræn har til funktion at aflede eller opsamle overskydende vand af hensyn til afgrøder, infrastruktur mv. Hvis de ikke havde denne funktion, var der ingen grund til at lægge dem i jorden. For dræns vedkommende er der derfor ikke tvivl om, at betingelse 1 er opfyldt.

Reelt bliver spørgsmålet derfor kun, om der er behov for funktionen. Igen må udgangspunktet være, at der var en årsag til, at drænene blev lagt i jorden, dvs. der må have været et behov. Behovet for et konkret dræn kan dog selvfølgelig blive mindsket eller forsvinde, hvis der efterfølgende lægges et andet.

Hvis et dræn først er lagt (og flere har en interesse i det), er udgangspunktet derfor alt andet lige, at drænet er beskyttet af vandløbsloven, og man kan ikke blot fjerne eller afskære drænet uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

Vandløbslovens beskyttelse af dræn er altså vid.

Af afgørelsen følger også, at der skal meget til, førend beskyttelsen af drænet som sådan bortfalder grundet manglende vedligehold, eftersom de lodsejere, på hvis marker drænet ligger, har en pligt til at vedligeholde drænet.

Hvis nævnet var kommet til et andet resultat, kunne lodsejerne jo også begynde at spekulere i at undlade vedligehold for at undgå udgifter til dræn, som måske primært kommer naboen til gode.

Opmærksomhedspunkter

Ved vurdering, af om et anlæg er omfattet af vandløbsloven, bør man være opmærksom på, at der i vandløbsloven faktisk også er én bestemmelse, som finder anvendelse på vands overfladiske afløb. Det er lovens § 6, som forbyder ændring af vands naturlige afløb til en anden ejendom eller hindring af vandets afløb fra en højere liggende ejendom, uanset om det er afløb via vandløb eller overfladisk afløb (ved regnskyl og tømning), medmindre kommunens tilladelse til det er indhentet.

Desuden bør man være opmærksom på, om der har indfundet sig § 3-natur grundet drænenes manglende vedligehold. Hvis det er tilfældet, kræver udskiftning af drænrørene dispensation fra § 3, jf. denne artikel: "[Søen må ikke drænes](#)".